

Roza Karagulova

(1946)

Roza Karagulova, 30 Haziran 1946 tarihinde Talas şehrinde memur bir ailesinde dünyaya geldi. 1970 tarihinde Kırgız Devlet Üniversitesinin Filoloji

Fakültesini bitirdi. Öğretmenlik mesleğinde ve devlet gazetelerinde çalıştı. Yazarlar Birliğinin üyesi, beş kitabın yazarıdır.

Şiirler

AYILDA

Cettim mına, turat canga sezilip,
Aylım tügül koñşu ayıldar col karap,
Karaanımdı süyüp tiktey kalganı.
Kelgenimdi süyünçülöp cügüröt,
Tuylap akkan ıçşam arık suuları.
Oropara tüşö kalat esime,
Maga bolboy dele eç kimden doomatı,
Sanaam soo da, elkin bolup turganı.
İlberiniki celargının kıymılı,
Eriy tüşüp zakımdarga koşulup.
Bir taman col cıлуу-cumşak bolgonsup,
Ömürdö bir çoñ cañılık bolgonsup,
Üzülüp tüşüp çapkan çöptün cıtına,
Ak tikender, çirmook gülü, atkulak,
Çöp-güldördün bardık türü cerdeşim.
O caratkan meerimiñ miñ tooba!
Güldörü arbın, suusu tunuk cerdenmin.
Talaasına kalıñ buuday şuudurap,
Peyil-köönü çalkıp turat bul öröön.
Tiñşaym mında kanattuular ündörün,
Aylım anı asem kılıp koygonun.
Coyulat da, kalat köñül oorutpay,
Uzak cıldar canga tiygen oylorum.
Boşor tagdır, oy-sanaanın tazasın!
Duşmanımıdın Kuday bereer cazasın.
...Bu turmuşta cürögü kara adam çok,
Cok degende tilegi adal baarının.
Cuup-çaygan büt adamdın köñlün,
Kadırlaylı obodo kün carığın.
Aylım cakka calgız basıp baratıp.
Caratkandın nazarına kabılam.
Ümüttönöm cakşılıktan kayradan,
Ulgayganım unutulda kalat da
Boygo cetip kelatkansıym cañıdan.

***

Köñül kaytkan dostordon da, kastan da
Canım ünsüz tiktey kalgan düynögö.
Calañ gana akçanı aytkan kacıldak,
Adam cönün uguzbagan düynödö.
Calgız bastım.
Uzak, uzak col bastım.
Caybı, kışpı birdey tiktey baarına.
Cakşına bir düynö turat kıyalda.
Suusu tunuk, tañ başkaça nur elep.
Beykut cayda şoolalanat çöp-gülü.
İyman cüzdüü karaandagan adamdar.
Ar birinin cürögündö karal bar.
Kooga tuybayt, ok meelenbeyt, oorubayt.

KÖYDE

Geldim işte, hissediliyor,
Köyüm bir yana komşu köyler bile yola bakıp,
Karaltımı okşar gibi bakışları.
Gelişimi müjdeleyip koşuşturur,
Kıvrılarak hızla akan arık suları.
Hayâl meyâl gelir aklıma,
Bana hiç kimsenin iftira etmiyor,
Bu sebepten içim rahat fakat yalnızım.
Cesaretli rüzgârın esişi,
Eriyerek geçmekte olan ana eklenir.
Ayak altındaki yol sıcak ve yumuşak olmuşçasına,
Hayatta büyük bir yenilik olmuşçasına,
Kopmuş, biçilmiş otun kokusuna,
Dikenler, sarmaşık, atkulağı,
Otların, çiçeklerin her bir türü hemşerimdir.
Ah Yaradan, merhametine binlerce tövbe!
Çiçekleri çeşitli, suyu berrak yerdenim.
Tarlalarında bereketli buğday sallanıp,
Gönül ferahlatır bu ova.
Dinlerim burada kanatlıların sesini,
Köyümün onları nazlandırmamasını.
Aranır da, kalır yüreği acıtmadan,
Uzun yıllar içimde yaşattığım düşüncelerim.
Serbest bırakır kader, düşüncenin temizini!
Düşmanımın Allah verir cezasını.
...Bu hayatta gönüli kara adam yok,
Hiç değilse dileği âdil hepsinin.
Yıkayıp arıtan tüm insanların gönlünü,
Kıymetini bilelim güneşin aydınlığını.
Köyüme doğru yalnız yol alırken,
Yaradanın nazarına düşerim.
Ümitlenirim iyilikten tekrar,
Yaşamın ilerlediği unutulup,
Çocukluktan çıkıyormuşum gibi olurum yeniden.

***

Gönül vazgeçti dostlardan ve düşmandan
Ruhum sessizce seyredip kalır dünyayı.
Sadece paradan bahseden boş söz,
İnsanın hâlini duyurmamış dünyaya.
Yalnız yürüdüm.
Uzun, uzun yol yürüdüm.
Yaz da olsa, kış da olsa aynı gözle bakıp hepsine.
Güzel bir dünya yaşar hayâlimde.
Suyu berrak, tañ başkaca nur saçar.
İssiz yerde alevlenir otları çiçekleri.
Nur yüzlü, belli belirsiz görünen insanlar,
Her birinin yüreğinde bir ümit var.
Kavga duymaz, kurşun sıkılmaz, hastalanmaz,

Asmanında celbiregen büt kuştar.
Satpayt meni col karagan tigi adam,
Öz üyümdöy elkin sezem düynönü.
Alkaym anan işençimdin şookumun,
Ayar bağıp alıp cürgön kündördü.
Coldu cuuyt şooldogon celargı
Çertip berem mömölörü tögülgön,
Darkan küzdö altın tüstüü küülördü.
Atak üçün candı dele sababaym.
Bakit cönün bayandaymın cayınça.
Men arkıluu ötüp turat tek gana,
Caratkandın "Süyüü" degen süylöümü.

***

Bazar bolup kaynay bersin tirütülük,
Ünsüz carkın elesterin alamın.
Kım-kuutka baylanbagan kuş okşoş,
Biyiktikte bir tagdırdı samadım.
Aylım cakta mayda tunuk kölmö köp,
Tañ şookumu anda özgöçö ülbürök.
Oygono elek azır anda celargı,
Kamış ünsüz, oygono elek kaz-ördök.
Taarinç aytıp tazartamın köñüldü,
Tagdır anda maga calgız keziget.
Estüü külüp cootkotot al meni
Bardık coldor koogası cok beymaral,
Irlar calañ köör-körköm sezilet.

***

Mañdayımdan sıladı Nur,
Terezemden tögülgön.
Azgırdı anan bir körüügö,
Appak talaa kerilgen.
Asman köpkök, ayaz tunuk caltıldap,
Kerbezdeneg çıgat tütün morlordon.
Kar camınıp, nur camınıp çalkıgan,
Aydıñ talaa aruu cañı oygongon.
Oy-sanaaga uuz degen, cuurat degen oy salıp.
Uluu toolor comoktogu eleste.
Dayar turat ceñil uçup ketüügö,
Koktu sayda konup turgan kölökö.
Kündölökkö köñüldönüp tüşürdüm,
Körünüşün okuyasız bul kündün.

KUDAYGA COL ALUU

Mına caz, mañdayımdan kün sılagan.
Men bugün kızgaldakmın özüm süygön.
Süylöşkön cıldızdarday kakum menen,
Şamalın ceñil-celpi köynök kiygen.
Bulakmın kündün nuru sebelegen.
Kememin kızıl parus çatıragan,
Deñizdin tolkununan kebelbegen.
Keptermin ak kıymılı "dir-dir" etken,
Keñdikte aalam degen süzö bilgen.
Duşmanım cek körüügö coop aytpaym.
Tikteşpeym mindan arı seni menen.
Tüşünsöñ cek körüşüü mümkün emes
Sanaası azat bolgon meni menen...

Demeydegi nerselerdin bardığı,
Süyüp turat bağı açılğan canımdı.

Gökyüzünde kanat çırpan tüm kuşlar.
Satmaz beni yola bakan şu adam,
Kendi evim gibi eşsiz hissederim dünyayı.
Dua ederim sonra inancımın ışığına,
Başımın üstünde taşıdığım günlere.
Yolu yıkar efil efil esen rüzgâr,
Çalarım meyveleri olgunlaşıp dökülen,
Buz gibi güzde altın renkli ezgileri.
Şöhret için canımı bile zorlamam.
Baht hakkında söylerim yerli yerince.
Sadece benim vasıtamla geçmektedir,
Yaratan'ın "Sevgi" cümlesi.

***

Pazaryeri gibi hayat canlanıversin,
Sessiz aydınlık hayâlleri ahırım.
Kalabalığa katılmayan kuş misali,
Yükseklerdeki bir kaderi arzuldım.
Köyümde küçük, berrak gölcük çok,
Tanın nurları orada başkaca bir narin.
Daha uyanmadı orada rüzgâr,
Kamışlar sessiz, uyanmadı daha kaz, ördek.
Sitem edip temizlerim gönlümü,
Kader bana orada yalnız rastlar.
Manalı gülümseyip sakinleştirir beni
Tüm yollar kavgasız, huzurlu,
Sadece şiirler inci gibi görkemli hissedilir.

***

Alnımı okşadı Nur,
Penceremden dökülen.
Baştan çıkardı sonra bir görmeyle,
Bembeyaz uzayan bozkır.
Gökyüzü masmavi, ayaz berrak parlıyor,
Keyifle çıkıyor duman bacadan.
Kar örtünüp, nur örtünüp uzanan,
Boş bozkır tertemiz yeni uyanmış.
Bana ağzı, yoğurdu çağırıştırır.
Ulu dağlar masallardaki hayâlde.
Hazır durur kolayca uçup gitmeye,
Vadide, su yatağında duran gölge.
Günlüğüme büyük bir hevesle geçirdim,
Görünüşünü olaysız geçen bu günün.

ALLAH'A YOL ALIŞ

İşte bahar, güneştir alnımdan okşayan.
Ben bugün lâleyim kendini seven.
Yıldızlar gibi kakum ile söyleşen,
Rüzgârım incecik bir gömlek giyen.
Bulağım güneş nurunu sepeleyen.
Gemiğim kırmızı yelkenli çatırdayan,
Denizin dalgalarına boyun eğmeyen.
Güvercinim hareketleri tir tir titreyen,
Alem denen geniş boşlukta süzülabilen.
Duşmanım, nefret için sana cevap vermem,
Dikleşmem bundan sonra senin ile.
Bir anlarsan, nefret etmek mümkün değil,
Düşünceleri azat edilen benden...

Geçmişteki şeylerin hepsi,
Sever durur bahtı açılan canımı.

Maa colukkan bardık adam,
Maşınalar agımı.
Radiodon ukkan ırlar,
Caşıl bak-şak cagımı.
Baarı izdegen bakıt kuşun taptım da,
Carkın düynö seni uşunça tüşündüm.
Aydın nuru arıba algan ömürün,
Basyonun basıp ötkön coluna,
Karaanına mezgil carık tüşürdüñ.
Ayttım aga: "Sendey süyö alam men,
Saparına koş da, meni tüşüngün".
Ay nurunan agarat da akırın,
İçke coldor alıp cönöp akındı,
Tutaştırat büt düynölük col menen.
Caratkanga koşup turat kıymılın,
Akın baskan calgızayak col degen.
Köröm anan uçuraşat Basyo,
Tagor menen, Bah menen.
Sayakbayga başın iykeyt alıstay,
Tagdır tandap coluguşup kalışkan,
Bah cılmayat agın suuga caba berip kün nuru,
Uçat celge ülbürçögü kakumdun.
Tagdırıma tike karap,
Adilet oy oylonsom,
Capan gülgö okşoy kalat sezimim...
Muzikanın ak caanı oygotkon.
Aloolontot anan köñül canımdı,
Küyüp cangan Sayakbaydın calını.
Koldoy cürgün müldö Kırgız elimdi,
Aylanayın ayköl Manas carığı!
Erkindikke çıga berip akırın,
Bilbeyt canım celargıya urunup,
Tübölüktüü tüşünüktör tirilip,
Kim biröögö ak işenseñ - suluuluk!
Tagor turat talmoorsugan abalda,
Dotosko okşoş asem suluu canında,
"Erinderiñ cılmayuudan tüzülgön,
Gül öndönöt öbüü menen üzülgön".
Sezet akın caratkandın meerimin,
Estüü cana süyküm suluu cüzünön.
Tagor oşol narasattuu turpatı,
Cürögünö kuday carık tüşürgön.
Al talaada şalbaalardı aralap,
Capan güldör ırın ugup baratat.
Tolgon aydan küügüm carık bolgondo,
Too dayrası şooldogon dooşuna,
Kapçıgaydı saltanattap koygondo
Esteym dağı arça cıtın,
Anan bürküt közdörün...
O caratkan, Saga çeksiz rahmat!
Tutkun elem maydanında turmuştun,
Köönü bulbul erkin boldum, özgördüm.
Anan dağı azap cönün togotpoy,
Mintip cürök kayra uga baştadı.
Düynö kelip tura kaldı tuşuma,
Abalkıday, bala kündöy baştağı.
Turmuş dağı, tabiyat da cılmayıp,
Tiktedi da, abalımdı tüşündü.
Bağımdı açıp bara cattı ebilip,
Calgızdıktan "cark" dep cürök bütümü.

Bana rastlayan tüm insanlar;
Makinaların çalışması.
Radyodan dinlenen şarkılar;
Yeşil bağ bahçe zerafeti.
Aradığım bahtın kuşunu buldum da,
Aydınlık dünya, seni böylelikle anladım.
Ay ışığıyla nuruyla kutsanan hayatın,
Basyo'nun geçtiği yola,
Siluetinin üzerine aydınlık indirdin.
Söyledim ona: "Senin gibi sevebilirim ben,
Seferine al da, beni anla".
Ay ışığıyla ağarır da yavaşça,
İnce yollar alıp götürüp şairi,
Birleştirir dünyanın ortak yoluyla.
Yaratırken ilâve eder tesirini,
Şairin yürüdüğü tek kişilik bu yol.
Görürüm sonra, selamlaşır Basyo,
Tagor ile, Bah ile.
Sayakbay'a baş salları uzaktan,
Kaderin seçerek karşılaştırdığı,
Bah gülümser akan suya örtünürken güneş ışığı,
Uçar rüzgârda savrulan tülü kakumun.
Kaderime karşı çıkıp,
Adil düşüncelere kapılsam,
Yaban çiçeklerine benzer hislerim...
Müziğin beyaz yağmuru uyandırdığı.
Alevlendirir sonra yüreğimi,
Yanmakta olan Sayakbay'ın yalını.
Koruyun tüm Kırgız halkımı,
Kurban olduğum yüce Manas ışığı!
Hürriyete kavuşup ağır ağır;
Hissetmez ruhum rüzgâra kapılıp,
Sonsuzluğa dair anlamlar dirilip,
Kim olursa ona tam inanırsan; budur güzellik!
Tagor durur, ağrı sızı içinde,
Dotos'a benzeyen işveli güzel yanında,
"Dudakların gülümsemeden oluşan,
Çiçeğe benzer öpülünce kopan".
Farkeder şair yaradanın şefkatini,
Ağırbaşlı ve sevimli güzel yüzünden.
Tagor bu ferasetli görünüşü,
Yüreğine yüce Allah indirmiştir.
O bozkırda bataklıkların arasından geçip,
Yaban çiçeklerinin şarkısını dinleyip gidiyor.
Dolunay çıkıp alacakaranlık olduğunda,
Dağ deresinin çağlayan gürültüsüyle,
Ormanlığı ihtişama bezediğinde
Hatırlarım ardıc ağacının kokusunu,
Sonra da kartal gözlerini...
Ah Yaradan, Sana hesapsız şükür!
Tutsak idim meydanında hayatın,
Yüreği hür bülbül oldum, değiştim.
Bundan sonra azapları umursamadan,
Böylelikle duymaya yüreğim duymaya başladı.
Dünya gelip dikiliverdi karşıma,
Evvelki gibi, baştaki çocukluğum gibi.
Hem hayat, hem de tabiat gülümseyip,
Hem baktı, hem de hâlimi anladı.
Bahtımı açmaya başladı yavaşça,
Yalnızlıktan bir anda yüreğimin hükümü.